

Els colors del mar

L'*Alexandrium catenella* és una alga petitíssima, tòxica, que prolifera en esculleres, cales i ports, i que es reproduïx tan ràpidament i en tanta quantitat que fa que el mar sigui de color castany vermell, allò que els diaris en diuen una marea roja. Potser era així el mar de color vi de què ens parla Homer; les altes aigües vinoses on Zeus va fer navegar Ulisses fins que al desè dia, en negra nit, els vents van portar-lo cap a una platja d'Ogígia, l'illa on vivia l'astuta Calipso. Ara lleigeixo que aquesta alga s'està estenent per moltes zones de la nostra costa amb el resultat que amenaça el turisme, que és quasi com dir que amenaça la nostra manera de guanyar-nos la vida. I també tenim encara l'*Alexandrium taylori*, que no és tòxica, que no és perillosa, però que és igualment nefasta per als nostres interessos i per al turisme perquè tenyeix l'aigua d'un color brut, francament merdós, com va passar algun cop a la platja de Pals la temporada passada. Potser era també aquesta alga la de la mar calitjosa que trobà Telèmac quan, fent cas a Atenea, es llançà aigües enllà cercant alguna notícia del seu pare. Però el mar de l'Odíssea té molts altres colors que encara no hem descobert. Ja els descobrirem. Hi ha, per exemple, la mar blanquinosa de què parla Melenau a Telèmac quan el va a veure perquè vol saber on és el seu pare. I hi ha, també, la mar violeta d'on surt Hermes el dia aquell que, enviat per Zeus, mana a Calipso que deixi anar Ulisses. Ulisses, víctima de la ràbia de Posidó, déu de l'infern! Ulisses, que, diferentment de tots aquells altres que van combatre l'ion, erra encara pel mar, per tots els colors del mar, com nosaltres errem, si no és senzillament que naufraguem en aquest món cada vegada més contaminat i cada cop més estrany. Massa ple d'algues.

Xavier Cortadellas

Ja fa sis anys que es realitzen a Olot un conjunt d'actes que tenen com a eix vertebrador el gravat, però enguany s'ha apostat per crear el I Premi de Gr@vat amb tecnologia digital, la primera mostra d'aquestes característiques que es fa a l'Estat. El món de la informàtica ha eixamplat extraordinàriament les possibilitats interpretatives en el camp de la creació i la difusió —ja que a través del correu electrònic es poden rebre obres enviades des de l'altra punta del món—, i la concepció tradicional d'aquesta tècnica mil·lenària s'ha vist alterada de manera considerable.

Precisament cal valorar la voluntat d'innovació demostrada pels organitzadors en obrir nous camins al concepte clàssic de gravat, una aposta per l'originalitat que ha donat el seu fruit, atès el ressò obtingut.

Al costat d'aquesta iniciativa hi havia sis exposicions més repartides en cinc espais expositius de la ciutat. Segurament una de

les més admirades va ser la de la sèrie dels *Caprichos* de Goya, un dels més genials gravadors de la història. Era tot un plaer contemplar aquest conjunt de 80 estampes on es posa de relleu la creativitat del pintor de Fuendetodos, amb la seva visió corrosiva de les institucions del país. La seva barreja de tècniques diferents el revela també com un innovador en l'aspecte procedimental. Els *Caprichos* exposats tenien per als entesos el valor afegit que es tractava de la primera col·lecció de gravats de l'artista i l'única que s'edità sota la seva supervisió directa.

La centenària societat Centre Catòlic, dins el sisè premi internacional de gravat El Caliu, va exhibir una selecció de 263 obres rebudes, provinents de diferents llocs del planeta. També enguany es va poder veure a la ciutat el concurs Joves Creadors 2001, una exposició del concurs estatal de gravat que convoca la

Calcografia Nacional de Madrid per promocionar la pràctica d'aquesta tècnica. Hi abundaven estampes on es posava de manifest la volguda voluntat d'estudi de noves formes d'expressar-se i de noves tècniques interpretatives.

Una col·lecció d'ex-libris on la temàtica era el nu femení i l'erotisme, que forma part de la col·lecció de Francesc Orenes; un llibre de bibliòfil de Joan Barbarà, titulat *De París a Olot. Del Sena a les muntanyes de foc*; i una selecció dels bons resultats del taller de gravat que es va fer l'estiu passat, durant una quinzena del mes de juliol, completaven el cicle d'exposicions.

Joan Sala

Comiat al professor Lluís A. Santaló

El passat 22 de novembre de 2001 va morir a la ciutat argentina de Buenos Aires el matemàtic gironí Lluís Antoni Santaló i Sors, a l'edat de 90 anys.

Rèplica d'Universitat

El Consell d'Administració d'Universitat, en resposta a l'article signat pel Sr. Benet Salellas a l'edició número 209 de *Revista de Girona*, corresponent als mesos de novembre-desembre de 2001, creiem convenient fer les següents consideracions:

Universitat disposa d'una concessió d'ús d'espais al campus de Montilivi de la Universitat de Girona per a la venda de llibres, papereria i material informàtic als estudiants i altres membres de la comunitat universitària, per la qual abona anualment la quantitat fixada per la UdG. Tant la mateixa autorització com la quota a satisfer i les condicions han estat aprovades successivament per la Junta de Govern de la Universitat, tal com estipulen els seus estatuts i reglaments.

Per un altre costat, Universitat és una empresa de serveis que en el seu dia van fundar cinc estudiants de la UdG amb la voluntat d'iniciar una aventura emprenedora. *La universitat ha de ser, i de ben segur la de Girona en pot ser un exemple, un espai de pensament lliure, sigui quin sigui, on puguin formar-se joves emprenedors amb inquietuds de tota mena: socials, culturals, econòmiques, etc.* Quan un estudiant fa la carrera de dret, per exemple, té dret a somiar a establir-se com a advocat amb bufet propi o decidir crear una empresa de caramels o bicicletes.

Les iniciatives d'Universitat han tingut sempre presents algunes premisses fonamentals:

Primer: Que suposi un servei per a la gent més jove de les nostres comarques.

Segon: Que qualsevol servei representi un avantatge econòmic per al jove/estudiant.

En aquests moments Universitat realitza 300 tipus diferents de descomptes per a aquells que adquireixen lliurement la seva targeta Universitat de «la Caixa», amb unes quotes d'ús i adquisició inferiors a la resta de targetes de la mateixa entitat; la botiga Universitat de la Universitat de Girona ven, a qui lliurement desitgi adquirir-los, tots els seus productes a un preu igual o inferior als de qualsevol altra botiga de Girona o comarques; la revista *Unidiversitat* es reparteix mensualment i de manera gratuïta a totes les facultats de la UdG, així com a molts altres punts de Girona i comarques; Universitat organitza activitats de lleure amb atractius avantatges per als estudiants, i que en moltes ocasions suposen guanys econòmics per als mateixos estudiants (els dijous d'Unidiversitat de Nit, a Platea, per exemple); i recentment es va presentar Unidiversitat.com, un portal a Internet que neix amb la voluntat d'oferir servei a la comunitat jove de Girona sense cap tipus de contraprestació.

La voluntat de servei cap a l'estudiant de la UdG, sense cap tipus d'imposició d'ús, tant dins com fora de la Universitat, ha regit tots els nostres projectes. Des del primer dia.

Altrament, i en referència a acusacions tan greus com «tràfic d'influències» i «corrupció», a persones i entitats, ens reservem el dret a iniciar un procés judicial per injúries i calúmnies.

Lamentem igualment, malgrat que es tractés d'un article signat, el que creiem que ha estat una relliscada dels responsables de l'edició d'aquesta revista, en permetre que hi apareguessin acusacions tan greus, amb el perjudici que això suposa a persones i a l'entitat que represento.

David Martí és conseller delegat
de Gest Unidiversitat SL

Són molts els motius d'admiració i reconeixement que els gironins tenim vers el professor Santaló. Lluís Antoni Santaló va néixer el 9 d'octubre de 1911 al número 15 de la plaça de Sant Pere de Girona. Fou el quart de set germans. Amb motiu de la Guerra Civil Espanyola va haver d'exiliar-se a Argentina, on va desenvolupar una ingent tasca investigadora i educativa en el camp de les matemàtiques que li ha comportat un ampli reconeixement internacional.

L'obra de Santaló abraça diverses branques de la matemàtica, i ha exercit una gran influència sobre les noves generacions de matemàtics. Són especialment destacables les seves investigacions en el camp de la geometria integral, i també va treballar molt intensament en l'àmbit de l'educació matemàtica. La seva tasca també ha contribuït al desenvolupament de les matemàtiques a Girona. Molts gironins recorden amb plaer i unes engrunes de nostàlgia la darrera estada que va fer a la ciutat l'any 1991, de la mà del professor Josep Maria Terricabras, durant la qual va impartir diferents conferències i seminaris en el marc de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani. Fou justament arran d'una conferència seva adreçada a la societat gironina que el professor Claudi Alsina va llançar la idea de crear una associació de professors de matemàtiques. A partir de les idees del professor Santaló, marcades per una profunda estimació per les matemàtiques i pels alumnes als quals s'ha d'ensenyar, va néixer l'any 1992

l'Associació d'Ensenyants de Matemàtiques de les Comarques Gironines, que actualment continua treballant per la millora en l'ensenyament d'aquesta matèria i que, sota les successives presidències de M. Antònia Canals, Francesc Borrell i Damià Jurado, ha constituït una peça clau per a la creació de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya.

Un altre senyal de la petja que ha deixat el professor Santaló entre nosaltres és la creació, dins la Universitat de Girona, de la Càtedra Lluís Santaló d'Aplicacions de la Matemàtica. Impulsada i instituïda pel rector Josep Maria Nadal l'any 2001, aquesta càtedra està dirigida pel professor Carles Barceló i organitza regularment conferències i activitats diverses adreçades a un públic ampli amb l'objectiu de donar a conèixer el treball matemàtic en totes les seves vessants.

Recentment s'han complert deu anys de la darrera estada del professor Santaló entre els gironins, durant la qual vàrem tenir la sort de gaudir del seu magisteri. En guardem el bon record que deixen les grans persones, que no només amb la seva saviesa, sinó principalment amb el seu tarannà afable i d'amor vers els altres, saben dedicar la seva vida al servei de la comunitat. Ben segur que conservarem sempre amb nosaltres el sentiment i el pensament d'aquest home bo i apassionat per la seva feina que ha estat el professor Lluís Antoni Santaló.

Joan Carles Ferrer

23 anys de nadalisme

El primer i únic alcalde que ha tingut Girona en la darrera etapa democràtica va deixar el càrrec que ha ocupat durant 22 anys i vuit mesos, en un ple multitudinari el 2 de gener de 2002.

Joaquim Nadal i Ferreras, nascut el 31 de gener del 1948 al si d'una família benestant, va prendre possessió del càrrec el 19 d'abril de 1979. Acusat de prepotent, autoritari i presidencialista, ha hagut de cultivar una estratègia molt lligada al màrqueting: vendre la imatge de l'home entregat a la ciutat que no té temps per a ell, ni de fer vacances, que ha de memoritzar els noms de tots els carrers i situar mentalment fins a l'últim fanal trencat, al mateix temps que és capaç de negociar amb els bancs el finançament de les grans inversions. «La clau de l'èxit», explicava en una entrevista

publicada el 2 de gener a *El Punt*, «és una combinació mesurada d'atenció als aspectes quotidians, individuals i petits, i al conjunt. És una mena de dialèctica entre el clot al mig del carrer i la visió global del municipi». Amb aquesta combinació ha aconseguit modernitzar la ciutat i que els ciutadans s'ho creguin. L'eslògan «Girona m'enamora» resumeix el grau d'autoestima que tenen els gironins respecte a la seva ciutat, que anys abans havien menystingut, com molt bé destil·la el llibre *Girona grisa i negra*, de Narcís-Jordi Aragó, Just-Manel Casero, Jaume Guillamet i Pius Pujades.

No obstant això, aquesta hàbil política d'imatge és un altre dels retrets que es fan a Nadal. L'acusen de practicar durant la seva segona etapa una política d'aparador en el medi ambient, en les polítiques socials i en algunes actuacions en matèria cultural. Ara caldrà veure i analitzar fins a quin punt l'autoestima no ha enlluernat tant

Joaquim Nadal i Ferreras, exalcalde de Girona.

